
Kyrkomötet Läronämndens yttrande 2011:4y

Tystnadsplikt

Läronämndens yttrande över kyrkostyrelsens skrivelse 2011:7 *Tystnadsplikt med mera*.

Den kyrkliga tystnadsplikten har sin grund i kyrkans själavårdsansvar. Den berör såväl ett förhållningssätt som kyrkans identitet och självförståelse.

Läronämnden ställer sig positiv till kyrkostyrelsens skrivelse och dess förslag utom beträffande tystnadspliktens teologiska motivering.

Tystnadsplikten har sedan medeltiden huvudsakligen teologiskt motiverats på två olika sätt. Den ena motiveringen utgår från att den bekända och förlåtna synden är utplånad. Den andra motiveringen bygger på att konfidenten framlägger sin bekännelse inför Kristus själv och att prästen i biktsituationen därför uteslutande fungerar som Kristi öra och Kristi mun.

I inledningen till kyrkoordningens tolfte avdelning ges följande teologiska motivering för tystnadsplikten: ”Den bekända och förlåtna synden är för alltid utplånad”, underförstått: och kan därför inte bli föremål för samtal med några i någon form. Kyrkostyrelsen föreslår att denna motivering behålls och tillägger: ”Som kyrkostyrelsen tolkar denna mening så är det underförstått att det handlar om synden inför Gud, *coram Deo*” (KsSkr 2011:7, sid. 17). Därmed ansluter sig kyrkostyrelsen till den första typen av motivering.

Läronämnden finner att kyrkostyrelsens motivering för tystnadsplikten inte är förenlig med Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära. För det första omfattar inte denna motivering de speciella fall då bikten inte leder fram till förlåtelse. För det andra innebär förlåtelsen i biktsituationen inte att synden är utplånad inför människor (*coram hominibus*), och därför kan syndens icke-existens inte användas som teologisk motivering för tystnadsplikt. Läronämnden ansluter sig till utredningens synsätt (*Ett skyddat rum. Tystnadsplikt i Svenska kyrkan*, sid. 103): ”Det är emellertid syndens skuld som är bortlyft, medan själva synden alltså existerar, men inte längre tillräknas den som fått den förlåten (2 Kor 5:19).”

Läronämnden finner att utredningens förslag som bygger på den andra teologiska motiveringen för tystnadsplikten är förenlig med Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära. Läronämnden gör emellertid bedömningen att utredningens formulering att ”Kristus tiger om vad som sägs” lätt kan missförstås som att Kristus inte skulle ta tydligt avstånd från den skada som synden vållat. Läronämnden föreslår därför att utredningens formulering bearbetas så att ”tiger” ersätts med ”inte röjer”. Därmed tydliggörs att det är fråga om att Kristus – och därmed prästen – inte avslöjar vad som sagts. Läronämnden förordar därför följande formulering:

Kyrkans själavård bedrivs på Kristi uppdrag. Bekännelse av synder sker egentligen inte inför prästen utan inför Kristus, och eftersom Kristus inte röjer vad som sägs, är även den lyssnande prästen skyldig att inte röja något.

Uppsala den 24 augusti 2011

På Läronämndens vägnar

Anders Wejryd, ordförande

Christopher Meakin, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Anders Wejryd, ordförande, biskop Ragnar Persenius, biskop Martin Modéus, biskop Hans-Erik Nordin, biskop Jan-Olof Johansson, biskop Antje Jackelén, biskop Esbjörn Hagberg, biskop Tuulikki Koivunen Bylund, biskop Hans Stiglund, biskop Sven-Bernhard Fast, biskop Eva Brunne, Thomas Ekstrand, Eva Hamberg, Anna Karin Hammar, Margarethe Isberg, Karin Johannessson, Fredrik Lindström, Jesper Svartvik och Kristin Zeiler.